

Ζεόλιθος – Ζεόλιθοι

Φυσικοί Ζεόλιθοι

Ζεολιθικοί Τόφφοι

Πολύ Υψηλής

Ποιότητας

Χρήσεις 1982-2015

Ανέστης Φιλιππίδης

Καθηγητής Ορυκτολογίας-Κοιτασματολογίας

Διευθυντής Εργαστηρίου Γεωχημείας

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, Σχολή Θετικών

Επιστημών, Τμήμα Γεωλογίας, Τομέας Ορυκτολογίας-

Πετρολογίας-Κοιτασματολογίας, 54124 Θεσσαλονίκη

Τηλ. 2310-998468, Fax. 998463, Κινητό 6972-778862

Email: anestis@geo.auth.gr

Website: <http://anestis.webpages.auth.gr>

Zeolite – Zeolites

Natural Zeolites

Zeolitic Tuffs

Very High

Quality

Uses 1982-2015

Anestis Filippidis

Professor of Mineralogy-Economic Geology

Head Laboratory of Geochemistry

Aristotle University of Thessaloniki, Faculty of

Sciences, School of Geology, Dept. of Mineralogy-

Petrology-Economic Geology, 54124 Thessaloniki

Tel. 2310-998468, Fax. 998463, Mobile 6972-778862

Email: anestis@geo.auth.gr

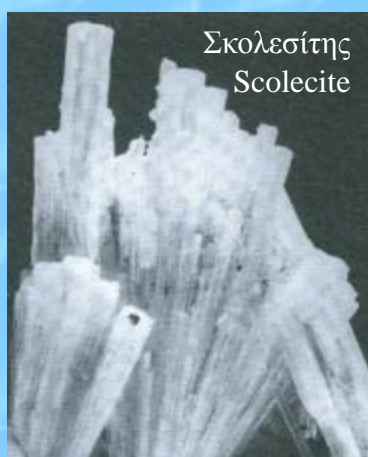
Website: <http://anestis.webpages.auth.gr>

Εριονίτης - Erionite

Μορντενίτης - Mordenite

Σκολεσίτης
Scolecite

Μεσόλιθος
Mesolite

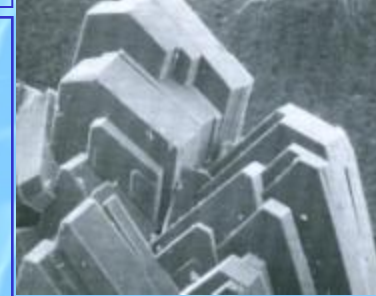
Ζεολιθικός τόφφος (περιέχει ~10 ορυκτά) = Πέτρωμα. Φυσικοί Ζεόλιθοι # Συνθετικοί Ζεόλιθοι (πολύ υψηλό κόστος)

Zeolitic Tuff (contains ~10 minerals) = Rock. Natural Zeolites # Synthetic Zeolites (Very high cost)

Ζεόλιθος τύπου-HEU (κλινοπτιλόκιθος-εουλανδίτης) HEU-type Zeolite (clinoptilolite-heulandite)

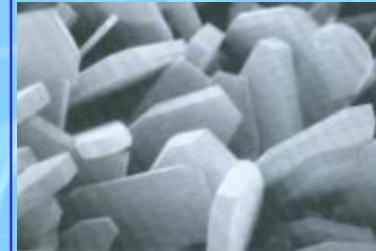
Ζεολιθικός τόφφος (ΖΤ) είναι πέτρωμα που περιέχει ένα ή περισσότερα από τα 67 είδη ζεολίθων. Ο ζεόλιθος με τις πολυάριθμες εφαρμογές είναι ο τύπου-HEU (κλινοπτιλόλιθος-εουλανδίτης). Οι σημαντικότερες προϋποθέσεις για διάφορες εφαρμογές-χρήσεις είναι 10.

Zeolitic Tuff (ZT) is the rock which contains one or more from the 67 phases of zeolites. The zeolite with the numerous applications is the HEU-type (clinoptilolite-heulandite). The most important characteristics for different applications-uses are 10.

1^η) Ορυκτολογικά, να μην περιέχει ινώδης ζεολίθους και άλλα ινώδη ορυκτά. Η παρουσία ινωδών ζεολίθων και άλλων ινωδών ορυκτών αποκλείει τη χρήση των ΖΤ (Αριστερά): Ινώδης ζεόλιθοι: Εριονίτης, Μορντενίτης, Ρογγιανίτης, Μαζίτης, Σκολεσίτης, Μεσόλιθος, Νατρόλιθος, Φερριερίτης (Δεξιά) Πινακοειδείς κρύσταλλοι ζεόλιθου τύπου-HEU.

1st) Mineralogically, should not contain fibrous zeolites and other fibrous minerals. The presence of fibrous zeolites and other fibrous minerals is inhibitory for for the use of ZT. (Left): Fibrous zeolites: Erionite, Mordenite, Roggianite, Mazite, Scolecite, Mesolite, Natrolite, Ferrierite. (Right) Tabular crystals of HEU-type zeolite.

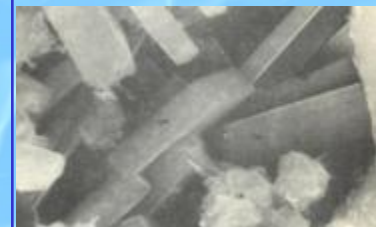

2^η) Ορυκτολογικά, η περιεκτικότητα σε ζεόλιθο τύπου-HEU να είναι >75%. Οι ΖΤ διακρίνονται ως:
 Α) > 85% Πολύ Υψηλής ποιότητας
 Β) 85-76% Υψηλής ποιότητας

 Γ) 75-66% Μέτριας ποιότητας
 Δ) 65-55% Χαμηλής ποιότητας
 Ε) <55% Φτωχής ποιότητας

2nd) Mineralogically, the HEU-type zeolite content should be >75%. The ZT are ranked as:
 Α) > 85% Very High quality
 Β) 85-76% High quality

 Γ) 75-66% Moderate quality
 Δ) 65-55% Low quality
 Ε) <55% Poor quality

3^η

Χημικά, τα κύρια στοιχεία και ιχνοστοιχεία να μην υπερβαίνουν τις Μέγιστες Επιτρεπτές Συγκεντρώσεις [ΜΕΣ] γεωργικών εδαφών, σύμφωνα με την Παγκόσμια, Ευρωπαϊκή και Ελληνική νομοθεσία [ΕΕ], καθώς επίσης να μην είναι εμπλουτισμένα σε σύγκριση με τη μέση τιμή (ΜΤ) πετρωμάτων και του φλοιού της Γης.

3rd

Chemically, the major and trace elements should not exceed the Maximum Allowable Concentrations [MAC] of agricultural soils, according to the Global, European and Greek legislation [EE] and should not be enriched compared to the crustal average.

mg/kg = ppm	MT Φλοιός Γης Crustal Average	MT Έδαφος Soil Average	Έκπλυση Εδάφους Soil Seepage	Βιοδιαθε- σιμότητα Bioavailability (%)	[ΜΕΣ] [MAC] [ΕΕ]	Έδαφος Soil	Μήλα Apples	Βιοδιαθε- σιμότητα Bioavailability (%)
Cd	0.2	0.5	0.003	0.6000	1-3/1-3	0.45	0.01	2.2222
Ni	75	286.8	0.13	0.0453	30-75/30-75	17	0.05	0.2941
Pb	13	17.2	0.02	0.1163	50-300/50-300	5	0.01	0.2000
Zn	70	80.0	0.08	0.1000	150-300/150-300	78	1.1	1.4103

Βιοδιαθεσιμότητα, Μέγιστες Επιτρεπόμενες Συγκεντρώσεις (ΜΕΣ), Συνηθισμένες Περιεκτικότητες (ΣΠ) σε Ζεολιθικούς Τόφφους

Bioavailability, Maximum Allowable Concentrations (MAC), Common Concentrations (CC) in Zeolitic Tuffs

mg/kg = ppm	Φλοιός της Γης Crustal average	Βιοδιαθέσιμο Bioavailable (%)	ΜΕΣ εδαφών MAC soils	ΣΠ ζεολιθικών τόφφων CC in zeolitic tuffs
Cd	0.2	0.6000	1-3	2-10
Ni	75	0.0453	30-75	20-100
Pb	13	0.1163	50-300	40-100
Zn	70	0.1000	150-300	40-100

4^η

Ορυκτολογικά, να μην περιέχουν διογκούμενα αργιλικά ορυκτά (ποζολανική δράση \approx ισοδύναμο με το τσιμέντο)

4th

Mineralogically, should not contain swelling clay minerals (pozzolanic activity \approx equivalent to cement)

5^η

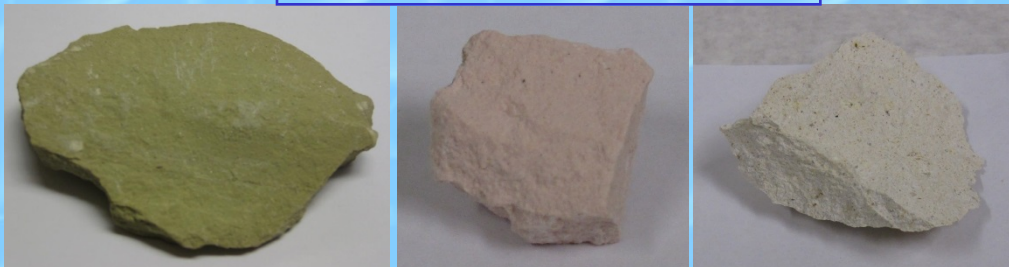
Ορυκτολογικά, η περιεκτικότητα των μη μικροπορωδών ορυκτών να είναι $\leq 14\%$, ενώ των μικροπορωδών $\geq 86\%$ για **διατροφικές** χρήσεις το σύνολο των φάσεων SiO₂ (Χαλαζίας+Χριστοβαλίτης+Τριδυμίτης+Οπάλιος να είναι $\leq 3\%$

5th

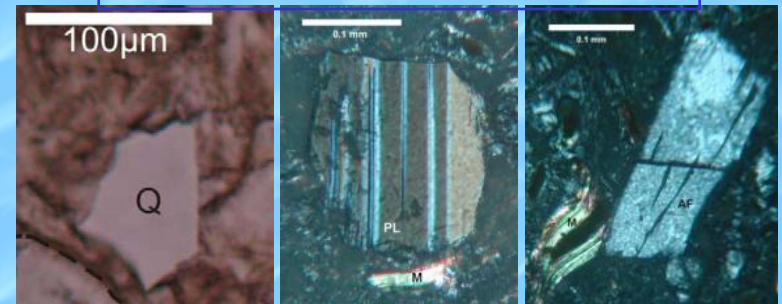
Mineralogically, the content of the non microporous minerals should be $\leq 14\%$, while that of the microporous $\geq 86\%$ for **nutritional** uses the total content of the silica polymorphs (Quartz+Cristobalite+Tridymite+Opal) should be $\leq 3\%$

Ορυκτά / Minerals	Χημικός τύπος / Chemical formula	Ορυκτά / Minerals	%
Ζεόλιθος τύπου-HEU (κλινοπτιλόλιθος-ευλανδίτης) HEU-type zeolite (clinoptilolite-heulandite)	(Ca,K,Mg,Na) ₄ Al ₆ Si ₃₀ O ₇₂ ·20H ₂ O	Μικροπορώδη Microporous	≥ 86
M: Μαρμαρυγίας / Mica	(Mg,Fe,K,Na,Mn,Ti) ₄ (Al,Si) ₄ O ₁₀ (OH) ₂		
Αργιλικά ορυκτά (Σμεκτίτης, Ιλίτης, Σελαδονίτης) Clay minerals (smectite, illite, celadonite)	(Fe,K,Mg,Ca,Al) ₅ (Si,Al) ₈ O ₂₀ (OH)·3H ₂ O		
Q: Χαλαζίας+Χριστοβαλίτης+Τριδυμίτης+Οπάλιος $\leq 3\%$ Quartz+Cristobalite+Tridymite+Opal	SiO ₂	Μη μικροπορώδη Non microporous	≤ 14
Άστριοι, AF: Κ-άστριοι, PL: Πλαγιόκλαστο Feldspars, AF: K-feldspar, PL: Plagioclase	(K,Na,Ca)AlSi ₃ O ₈		

Το πέτρωμα * The rock

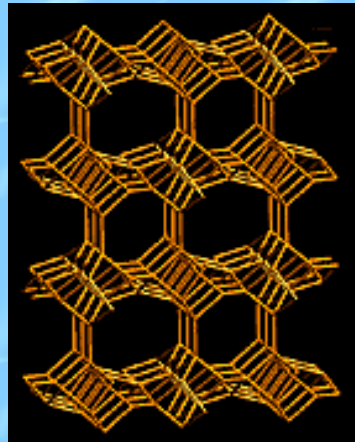
Μικρο-κλίμακα * Micro-scale

6th) Τα βασικά ιοντο-ανταλλάξιμα κατιόντα στον ζεόλιθο τύπου-HEU να είναι Ca, K, Mg, Na.
6th) The main exchangeable cations of the HEU-type zeolite should be Ca, K, Mg, Na.

7th) Οι δεσμευτική ικανότητα (ιοντοανταλλακτική ικανότητα) των ζεολιθοφόρων τόφφων να είναι >165 meq/100g.
7th) The uptake ability (ion exchange capacity) of the zeolitic tuffs should be >165 meq/100g.

Μικρο/νανο-πόρους σε πλέγμα 10-μελών & 8-μελών δακτυλίων διαστάσεων
Micro/nano-pores in a framework of 10- and 8-member rings, in dimensions of 7,5X3,1 Å, 4,6X3,6 Å & 4,7X2,8 Å

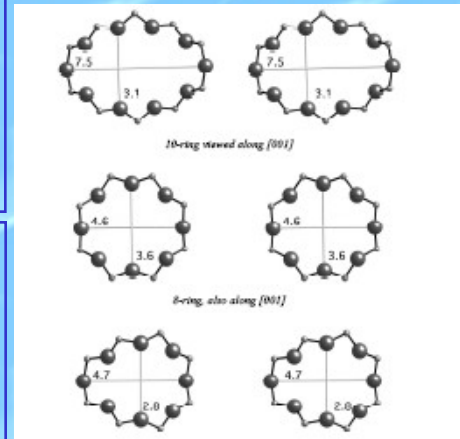

Βασικές ενεργές θέσεις κατά Lewis(-) και όξινες ενεργές θέσεις κατά Brønsted(+) στην επιφάνεια των κρυστάλλων του ζεόλιθου τύπου-HEU

Lewis (-) basic active sites and Brønsted (+) acidic active sites in the surface of the HEU-type zeolite crystals

8th) Βιοδιαθεσιμότητα κύριων στοιχείων & ιχνοστοιχείων <1%
Εντός κρυσταλλικής δομής (απορρόφηση-ιοντοανταλλαγή) και όχι προσρόφηση και επιφανειακή επικάλυψη. Επιβλαβή ιχνοστοιχεία (ισχυρούς χημικούς δεσμούς), ενώ τα ωφέλιμα (χαλαρούς)

8th) Bioavailability of major and trace elements <1%
Inside the crystal structure (absorption-ion exchange) and not adsorption and surface precipitation. Harmful trace elements (strong chemical bonds), while the useful (weak)

9th) Κοκκομετρία ζεολιθικού τόφφου, ανάλογα με το μέγεθος των Shards 9th) Grain-size of the zeolitic tuff, according to the size of the shards

10th) Τιμή-Κόστος-όφελος-περιβάλλον, 10th) Price-Cost-benefit-Environment

Μεγάλη προσοχή και αυστηρότητα για τον έλεγχο τουλάχιστον των προϋποθέσεων ποιότητας 1st -5th: Πλήρη ορυκτολογική και χημική σύσταση (κύρια στοιχεία και ιχνοστοιχεία)

Great attention and rigor to control at least the quality requirements 1st -5: Full mineralogical & chemical composition (major & trace elements)

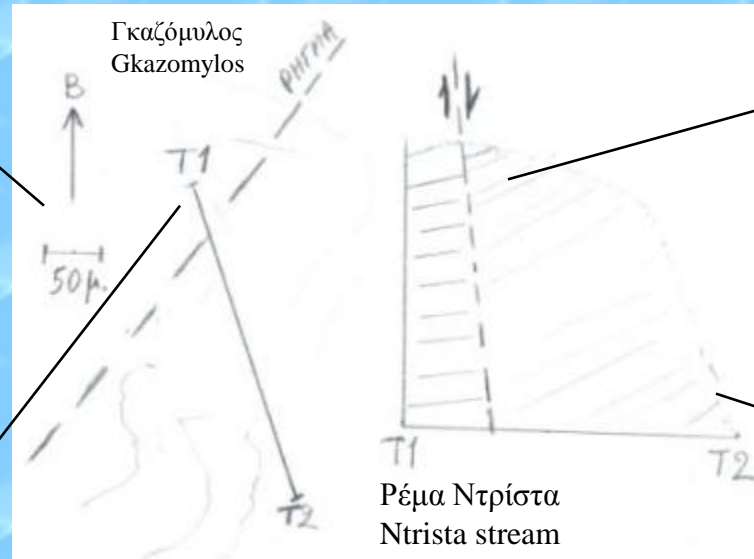
Πριν 20-25 εκατ. έτη, 3-5 ηφαιστειακές δραστηριότητες
Μετατροπή ηφαιστειακού γυαλιού σε διάφορους τύπους ζεολιθίων
Ανάλογα με T, P, pH, αλατότητα, διαγέννεση, ανάμειξη κλαστικών υλικών
Πακέτα τόφφων από 10-100 στρώματα (πάχους 1cm-10m)
Κάθε στρώμα έχει την δική του ορυκτολογική και χημική σύσταση
Ρήγματα, διάβρωση μετέφεραν οριζοντίως και καθέτως τους τόφφους σε νέες θέσεις
Γειτονικές θέσεις και γειτονικά στρώματα έχουν διαφορετικές ποιότητες

Before 20 to 25 million years. 3-5 volcanic activities
Conversion of volcanic glass in different types of zeolites
Depending on T, P, pH, salinity, diagenesis, mixing clastic material
Packages of tuffs from 10-100 layers (thickness 1cm-10m)
Each layer has its own mineralogical and chemical composition
Fractures, erosion moved horizontally and vertically the tuffs in new locations
Neighboring locations and layers have different qualities

Φιλιππίδης / Filippidis 1986

53% Ζεόλιθος τύπου-HEU
HEU-type zeolite

74% Ζεόλιθος τύπου-HEU
HEU-type zeolite

95% Ζεόλιθος τύπου-HEU
HEU-type zeolite

Κάθετη τομή 20 μ.
Μέση τιμή (24
στρώματα) = 89%
Ζεόλιθος τύπου-HEU
Διακύμανση = 74-95%

Vertical section 20 m.
Average (24 layers) =
89% HEU-type zeolite
Variation = 74-95%

Χαμηλής ποιότητας ζεολιθικοί τόφφοι (ZT) / Low quality zeolitic tuffs (ZT)

Μέτριας-χαμηλής-φτωχής ποιότητας ZT χρησιμοποιούνται ως λίθοι δόμησης και διακόσμησης (κατασκευή κατοικιών, ιερών ναών, στάβλων)
 Η χρήση ως λίθοι δόμησης, δημιουργούν δροσερό περιβάλλον το καλοκαίρι και θερμό τον χειμώνα, στους στάβλους μειώνουν την αμμωνία και τη δυσοσμία. Άλλες χρήσεις: Ως πρόσθετα στην παραγωγή τσιμέντων και στα Ελαφροβαρή κονιάματα και αδρανή υλικά.
 Ορισμένα μηχανικά και φυσικά χαρακτηριστικά των ZT δείχνουν μεγάλη διακύμανση, ειδικά το πορώδες και η αντοχή σε θλίψη.
 Σε σύγκριση με άλλα οικοδομικά υλικά εμφανίζουν υψηλότερο πορώδες και ασθενέστερες μηχανικές ιδιότητες.

Medium-low-poor quality ZT are used as dimension and decorative stones (construction of houses, churches, stables)
 Their use as dimension stones, create a cool environment in the summer and warm in winter, while in the stables, a reduction of ammonia and malodor is observed. Other uses: As additives in cement production and in the lightweight mortars and aggregates.
 Some mechanical and physical characteristics of the ZT show great variation, especially the porosity and the compressive strength.
 Compared to other building materials, they show higher porosity and weaker mechanical properties.

Φυσικές και μηχανικές ιδιότητες εμπορικών ZT
 σε σύγκριση με κάποια κοινά οικοδομικά υλικά
 Physical and mechanical properties of commercial ZT
 compared with some common building materials

	Πορώδες Porosity (%)	Μονοαξονική αντοχή σε θλίψη Ubiaxial compressive strength (MPa)
ZT	8-61	1-177
Τούβλα Clay Bricks	8-42	10-45
Βασάλτης Basalt	1-3	196-392
Ασβεστόλιθος Limestone	5-15	49-147
Ψαμμίτης Sandstone	4-20	39-127

Μεταξάδες Έβρου
 Metaxades, Evros,
 Greece

Λίθοι δόμησης
 Dimension stones

Οικία X.B. Τερζόγλου 1910
 House of X.B. Terzoglou

Καφενείο
 ΚΑΡΑΓΓΕΛΑΚΗΣ-ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ
 Coffeeshouse 1916

I.N.
 Προφ. Ηλία 1939
 Church 1939

68 Θέσεις Ζεολιθικών Τόφφων στην Ελλάδα

7 είδη ζεολίθων (Κλινοπτιλόλιθος-ευλανδίτης, Μορντενίτης, Ανάλκιμο, Λομοντίτης, Στιλβίτης, Φιλλιψίτης, Χαβαζίτης)

68 Locations of Zeolitic Tuffs in Greece

7 zeolite phases (clinoptilolite-heulandite, Mordenite, Analcime, Laumontite, Stilbite, Phillipsite, Chabazite)

Νομός/Νήσος County/Island	με Ινώδη ζεόλιθο with Fibrous zeolite	Μέτρια-Χαμηλής-Φτωχής Ποιότητας Moderate-Low-Poor quality (<75%)	Υψηλής ποιότητας High quality (77%, 78%)	Πολύ υψηλής ποότητας Very High quality (89%)	Σύνολο
Σάμος / Samos	2	7	-	-	9
Κυκλάδων (Μήλος, Κίμωλος, Πολύαιγος, Σαντορίνη) Kyklades (Milos, Kimolos, Polyegos, Santorini)	7	2	-	-	9
Ζάκυνθος (σε πορσελανίτη) Zakynthos (in porcelanite)	-	1	-	-	1
Λευκάδα (σε πορσελανίτη) Lefkada (in porcelanite)	-	1	-	-	1
Κιλκίς (σε φλέβες) Kilkis (in veins)	-	1	-	-	1
Ροδόπης (1 θέση σε φλέβες) Rhodope (1 location in veins)	7	2	-	-	9
Έβρου (σε φλέβες Σαμοθράκη) Evros (in veins Samothraki)	15	20	2	1	38
Σύνολο	31	34	2	1	68
	46%	50%	3%	1%	

Βέβαια & ενδεικτικά αποθέματα των θέσεων: Λίθοι δόμησης-διακόσμησης, υψηλής & πολύ υψηλής ποιότητας είναι ~600 εκατ. τόνους, αξίας ~18 δισεκ. €
 Proven & indicated reserves of the locations: Dimension-decorative stones, high & very high quality is ~600 million tons, value ~18 billion €

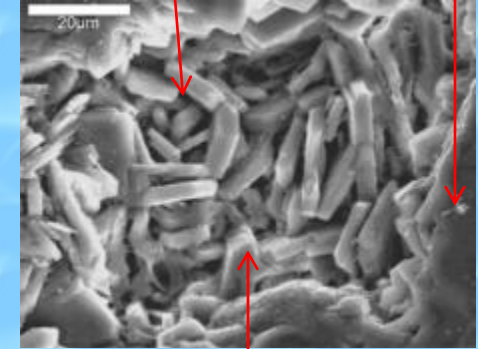
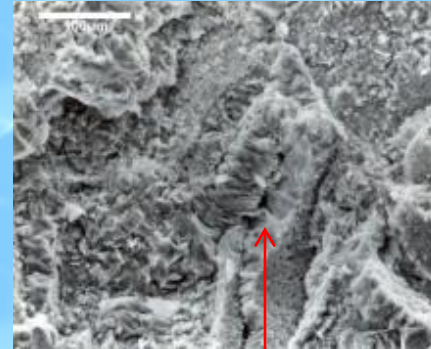
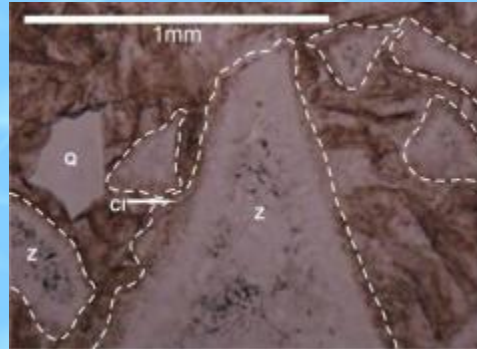
Ι Δ Ι Α Ι Τ Ε Ρ Η Π Ρ Ο Σ Ο Χ Η: Παγκοσμίως, ~1% των ζεολιθικών τόφφων είναι πολύ υψηλής ποιότητας και ~0,1% των στρωμάτων είναι κατάλληλα για κατανάλωση από τον άνθρωπο. Συνήθως τα στρώματα αυτά είναι πολύ λεπτά (1-3 cm). Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται για όσους λαμβάνουν φάρμακα.

SPECIAL ATTENTION: Worldwide, ~ 1% of zeolitic tuffs are of very high quality and ~ 0.1% of the layers are suitable for human consumption. Usually the layers are very thin (1-3 cm). Particular care is needed for those who take medicine.

Ελληνικός Φυσικός Ζεόλιθος (ΕΛΦΥΖΕ) * Hellenic Natural Zeolite (HENZA)

Shards, Μίκρο-πόρος, Μέσο-πόρος, Μάκρο-πόρος
Micro-pores, Meso-pores, Macro-pores

Το πέτρωμα * The rock

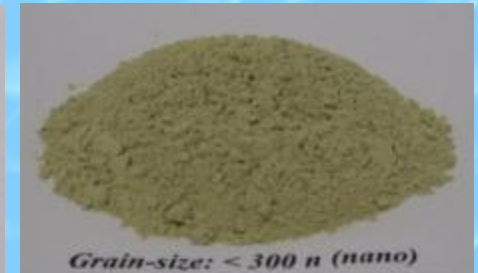
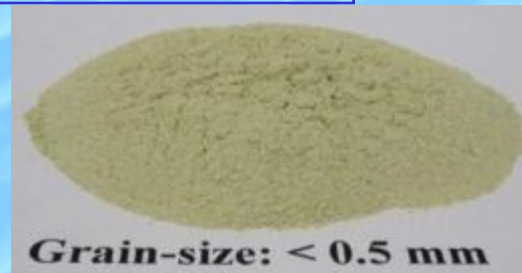
----- Shards
Z = Ζεόλιθος τύπου-HEU * HEU-type zeolite
Q = Χαλαζίας * Quartz
Cl = Αργιλικά ορυκτά * Clay minerals

Shard

Εντός του κρυστάλλου 3 μικρο-πόροι <25 Å
Στην επιφάνεια του κρυστάλλου HEU
βασικές ενεργές θέσεις κατά Lewis (-)
όξινες ενεργές θέσεις κατά Broensted (+)

Inside the crystal 3 micro-pores <25 Å
In the surface of the crystal
Lewis (-) basic active sites
Broensted (+) acid active sites

Κοκκομετρίες * Grai-sizes

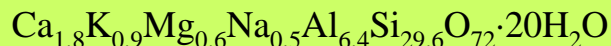
Ελληνικός Φυσικός Ζεόλιθος (ΕΛΦΥΖΕ) * Hellenic Natural Zeolite (HENZAZE)

Ορυκτολογική σύσταση και Ικανότητα Ανταλλαγής Ιόντων (ΙΑΙ) του ΕΛΦΥΖΕ
 Mineralogical composition and Ion Exchange Capacity (IEC) of HENZAZE

Ορυκτά Minerals	12 μελέτες ΑΠΘ 2002-2005 12 studies AUTH 2002-2005	1 μελέτη ΙΓΜΕ 2008 1 study IGME 2008
Ζεόλιθος τύπου-HEU (κλινοπτιλόλιθος-εουλανδίτης) HEU-type zeolite (clinoptilolite-heulandite)	89 wt.%	53 wt.%
Μαρμαρυγίας + αργιλικά ορυκτά (σμεκτίτης, σελαδονίτης) Mica _ clay minerals (smectite, celadonite)	4	
Άστριοι (πλαγιόκλαστο + αλκαλιούχος-άστριος) Feldspars (plagioclase + alkali-feldspar)	5	
Χαλαζίας + Χριστοβαλίτης * Quartz + Cristobalite	2	
Μορντενίτης (Ινώδης) * Mordenite (Fibrous)	-	έως / up to 6 wt.%
Ικανότητα ανταλλαγής ιόντων * Ion exchange capacity	187 meq/100g	80 meq/100g

mg/kg = ppm	Φλοιός Γης Crustal average	Έδαφος Soil	Βιοδιαθεσιμότητα (%) Biavailability (%)	E.E. / E.C. [MEΣ] [MAC]	ΕΛΦΥΖΕ HENAZE	2cm στρώμα του ΕΛΦΥΖΕ 2cm layer of HENZAZE
Cd	0.2	0.5	0.6000	1-3	<0.3	0.03
Ni	75	287	0.0453	30-75	12	4
Pb	13	17	0.1163	50-300	21	7
Zn	70	80	0.1000	150-300	50	8

Χημικός τύπος ζεόλιθου τύπου-HEU * Chemical formula of HEU-type zeolite

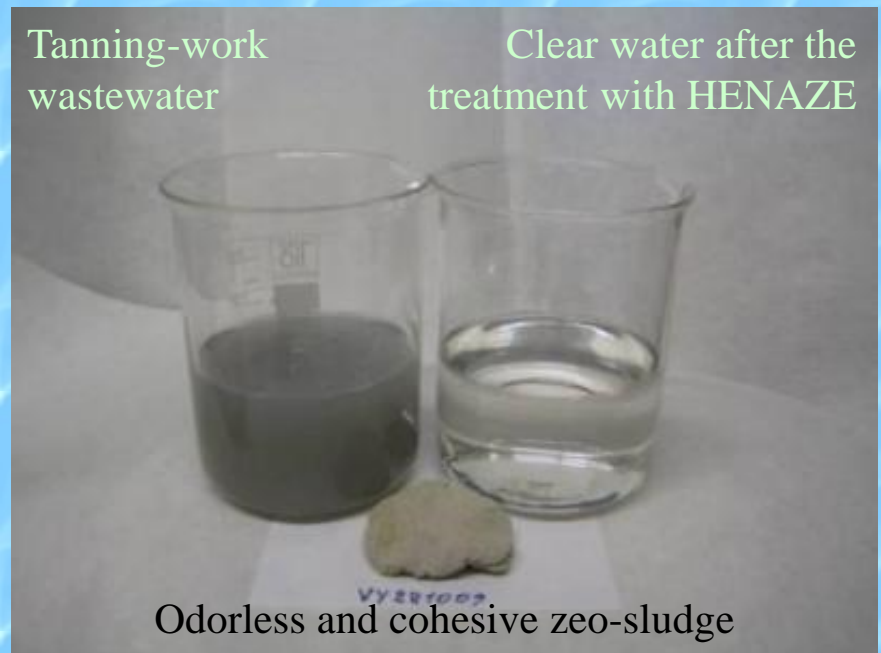

ΕΛΦΥΖΕ: Καθαρισμός υγρών αποβλήτων βαφείου - - - - άρδευση
HENAZE: Purification of textile industry wastewaters - - - - irrigation

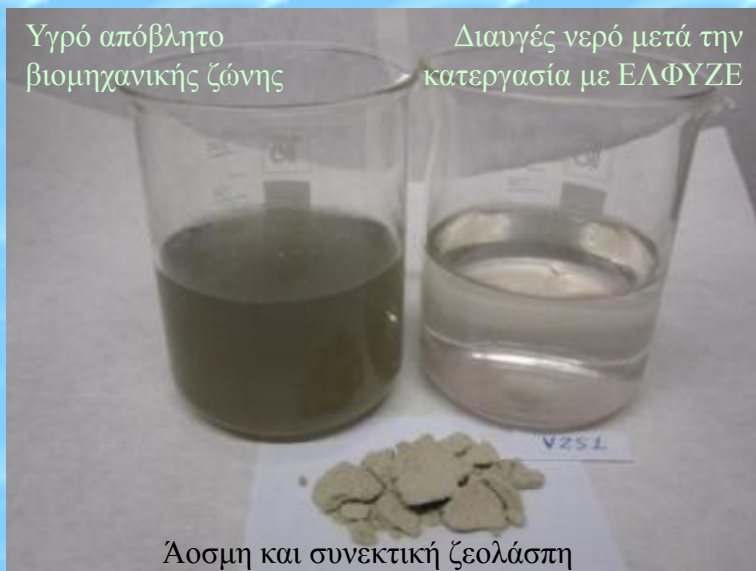
	Υγρό απόβλητο βαφείου Textile industry wastewater	ΕΛΦΥΖΕ-κατεργασία: Διαυγές νερό HENAZE-treatment: Clear water	Βελτίωση (%) Improvement
pH	7.9	7.5	5
Χρώμα * Color, mg/L	1035	34	97
Αιωρούμενα στερεά*Suspended particles,mg/L	151	12	92
COD: Χημικά απαιτούμενο οξυγόνο Chemical Oxygen Demand, mg/L	449	25	94
P ₂ O ₅ , mg/L	10.32	0.24	98
NH ₄ , mg/L	20.59	0.45	98

ΕΛΦΥΖΕ: Καθαρισμός υγρών αποβλήτων βυρσοδεψείου - - - - άρδευση
HENAZE: Purification of tanning-work wastewaters - - - - irrigation

	Υγρό απόβλητο βυρσοδεψείου Tanning-work wastewater	ΕΛΦΥΖΕ-κατεργασία: Διαυγές νερό HENAZE-treatment: Clear water	Βελτίωση (%) Improvement
pH	8.8	7.2	18
Χρώμα * Color, mg/L	11200	194	98
Αιωρούμενα στερεά Suspended particles, mg/L	1955	24	99
P ₂ O ₅ , mg/L	61.97	0.68	99

ΕΛΦΥΖΕ: Καθαρισμός υγρών αποβλήτων βιομηχανικής ζώνης - - - - άρδευση
HENAZE: Purification of industrial area wastewaters - - - - irrigation

	Υγρό απόβλητο βιομηχανικής ζώνης Industrial area wastewater	ΕΛΦΥΖΕ-κατεργασία: Διαυγές νερό HENAZE-treatment: Clear water	Βελτίωση (%) Improvement
pH	7.8	7.4	5
Χρώμα * Color, mg/L	929	65	93
COD: Χημικά απαιτούμενο οξυγόνο Chemical Oxygen Demand, mg/L	239	73	69
P ₂ O ₅ , mg/L	9.1	<0.3	100
NO ₃ , mg/L	35	16	54
Cr, µg/L	35	8	77

Δέσμευση-απομάκρυνση βαρέων-τοξικών μετάλλων / Sorption-removal of heavy-toxic metals

37-56% Cd, 70-82% Hg, 84-87% Ag.

Ραδιενεργά υγρά απόβλητα: Δέσμευση-απομάκρυνση ραδιονουκλιδίων / Radioactive wastewaters: Sorption-removal of radionuclides

37-40% U, 55-58% Th, 60-70% Cs.

ΕΛΦΥΖΕ: Παραγωγή άοσμης και συνεκτικής ζεολάσπης από λάσπη βιομηχανικής ζώνης
Αδρανοποίηση επικίνδυνων βιομηχανικών στερεών αποβλήτων
HENAZE: Production of odorless and cohesive zeo-sludge from industrial area sludge
Neutralization of dangerous industrial solid wastes

Αρχική λάσπη
βιομηχανικής ζώνης

Starting industrial
area sludge

Επικίνδυνο βιομηχανικό
στερεό απόβλητο
(ΕΒΣΑ) [μπαταρίες]

Dangerous industrial solid
waste (DISW)
[batteries]

Άοσμη & συνεκτική
ζεολάσπη
Odorless & cohesive
zeo-sludge

Αδρανές (ΕΒΣΑ)
Neutralized (DISW)

Άοσμη & συνεκτική
ζεολάσπη
Odorless & cohesive
zeo-sludge

Αδρανές (ΕΒΣΑ)
Neutralized (DISW)

Οι άοσμες και συνεκτικές ζεολάσπες, καθώς και τα αδρανοποιημένα ΕΒΣΑ (όπως στερεά απόβλητα μπαταριών), είναι κατάλληλα για ασφαλή απόθεση, λόγω της καθήλωσης των επιβλαβών ουσιών στους νανο/μικρο- μεσο- και μακροπόρους του ΕΛΦΥΖΕ, αυτές δεν εκπλύνονται και δεν μεταφέρονται με το νερό της βροχής, προστατεύοντας έτσι την ποιότητα των εδαφών, επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

The odorless and cohesive zeo-sludges, as well as the neutralized DISW (such as solid wastes of batteries) are suitable for safe deposition, since the fixation of the dangerous components in the micro/nano- meso- and macro-pores of the HENAZE, they are not leached and not transported by the rain water, protecting thus the quality of soils, surface and groundwaters.

ΕΛΦΥΖΕ: Καθαρισμός αστικών λυμάτων - - Καλλιέργειες και άρδευση HENAZE: Purification of urban wastewaters - - Cultivations and irrigation

Αστικά
 λύματα

Διαυγές νερό μετά την
 κατεργασία με ΕΛΦΥΖΕ

FF2.2

Άοσμη και συνεκτική ζεολυματολάσπη

Urban
 waste-
 waters

Clear water after the
 treatment with HENAZE

LY1812

Oderless and cohesive zeo-sewagesludge

K = Κροκιδωτικά C = Coagulants mg/L	Αστικά λύματα Urban waste- waters	Κατεργασία με Κ Treatment with C		Κατεργασία:Κ+ΕΛΦΥΖΕ Treatment: C+HENAZE	
		Διαυγές νερό Clear water	Βελτίωση (%) Impro- vement	Διαυγές νερό Clear water	Βελτίωση (%) Improvement
pH	8.7	6.8	22	7.1	18
Χρώμα * Color	1700	45	97	45	97
Αιωρούμενα Στερεά Suspended particles	445	10	98	10	98
COD:Χημικά απαιτούμενο Οξυγόνο*Chemical Oxygen Demand	1275	165	87	135	89
Διαλυμένο Οξυγόνο Dissolved oxygen	0.6	4.4	633	6.3	950
P ₂ O ₅	58.44	0.34	99	0.64	99
NO ₃	75.70	55.78	26	10.62	86
Cr	0.12	0.04	67	0.02	83
Mn	0.32	0.04	88	0.02	94
Fe	0.28	0.10	64	0.06	79
Ni	0.24	0.04	83	0.02	92

Οι παραπάνω τιμές των ποιοτικών παραμέτρων στο διαυγές νερό, είναι μικρότερες από το ανώτατο επιτρεπόμενο όριο των πρότυπων νερών, για διάθεση σε φυσικό αποδέκτη, για άρδευση, κολύμβηση και διαβίωση ψαριών. Δέσμευση-απομάκρυνση 83% Cr⁶⁺

The quality parameters measured in the clear water, are fulfilling the requirements for disposition as downstream, irrigation, swimming & fish waters. Sorption-removal 83% of Cr⁶⁺.

ΕΛΦΥΖΕ: Παραγωγή άοσμης και συνεκτικής ζεολυματολάσπης - - Καλλιέργειες HENZA: Production of odorless and cohesive zeo-sewage-sludge - - Cultivations

Αρχική λυματολάσπη
Starting sewage-sludge

Καθήλωση και αποτροπή έκπλυσης
επιβλαβών ουσιών από την ζεολυματολάσπη
Fixation and seepage prevention
of dangerous components from the zeo-sewage-sludge

Άοσμη και συνεκτική ζεολυματολάσπη
Odorless and cohesive zeo-sewage-sludge

Άοσμη και συνεκτική ζεολυματολάσπη
Odorless and cohesive zeo-sewage-sludge

mg/L	Λυματολάσπη Sewage-sludge (mg/kg)	Νερό έκπλυσης της λυματολάσπης Seepage water from sewage-sludge (mg/L)	Έκπλυση Seepage (%)
NO ₃	19.92	19.92	100
Cr	0.08	0.02	25
Ni	0.20	0.02	10
Mn	0.28	0.02	7
mg/L	Ζεο-λυματολάσπη Zeo-sewage-sludge (mg/kg)	Νερό έκπλυσης της ζεο-λυματολάσπης Seepage water from zeo-sewage-sludge (mg/L)	Έκπλυση Seepage (%)
NO ₃	65.08	12.40	19
Cr	0.10	<0.02	0
Ni	0.22	<0.02	0
Mn	0.30	<0.02	0

Η άοσμη και συνεκτική ζεολυματολάσπη είναι κατάλληλη για χρήση ως εδαφοβελτιωτικό στις γεωργικές καλλιέργειες. Ταυτόχρονα, οι επιβλαβείς ουσίες δεν εκπλύνονται με το νερό της βροχής, προστατεύοντας έτσι την ποιότητα των εδαφών, επιφανειακών και υπόγειων υδάτων.

The odorless and cohesive zeo-sewage-sludge is suitable for the reclamation of agricultural soils. Simultaneously, the dangerous components are not leached and not transported by the rain water, protecting thus the quality of soils, surface and groundwaters.

ΕΛΦΥΖΕ: Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων (ΕΕΑΛ) HENZAЕ: Wastewater Treatment Plants (WWTP)

Υποδοχή Λυμάτων
Sewage reception

Υποδοχή Βοθρολυμάτων
Sewage reception

Επεξεργασία λυματολάσπης-Πάχυνση-Αφυδάτωση + ΕΛΦΥΖΕ
Sewage-sludge treatment-Thickening-Dewatering + HENZAЕ

Απολύμανση με υπεριώδη ακτινοβολία
Disinfection by ultraviolet radiation

Αμμοσυλλογή-Λιποσυλλογή
Sand & fat collection

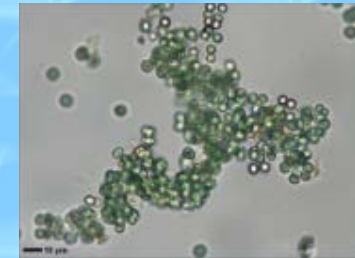
Απονιτροποίηση-Αερισμός + ΕΛΦΥΖΕ
Denitrification-Aeration + HENZAЕ

Δεξαμενές δευτεροβάθμιας καθίζησης
Secondary settling tanks

ΕΛΦΥΖΕ: Δέσμευση και απομάκρυνση κυανοβακτηρίων HENAZE: Sorption and removal of cyanobacteria

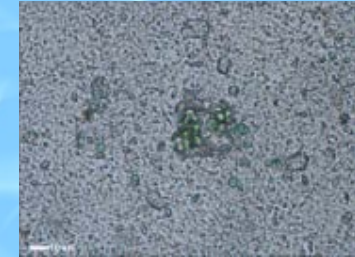
Κυανοβακτήρια Cyanobacteria		Συγκέντρωση / Concentration		Βελτίωση Improvement (%)
		Αρχική Initial	Μετά την κατεργασία με ΕΛΦΥΖΕ After the treatment with HENAZE	
Νερό Λίμνης Δοϊράνης	<i>Colonial Microcystis</i> (colonies/mL)	320	157	51
Doirani Lake Water	<i>Filamentous</i> , (filaments/mL)	8254	2069	75
Καλλιέργεια Culture	<i>Chroococcus</i> (cells/mL)	1433751	124373	91
		478066	36508	92

Κυανοβακτήρια Cyanobacteria

Πριν
Before

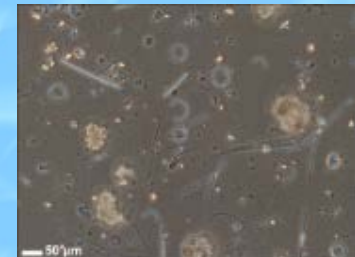
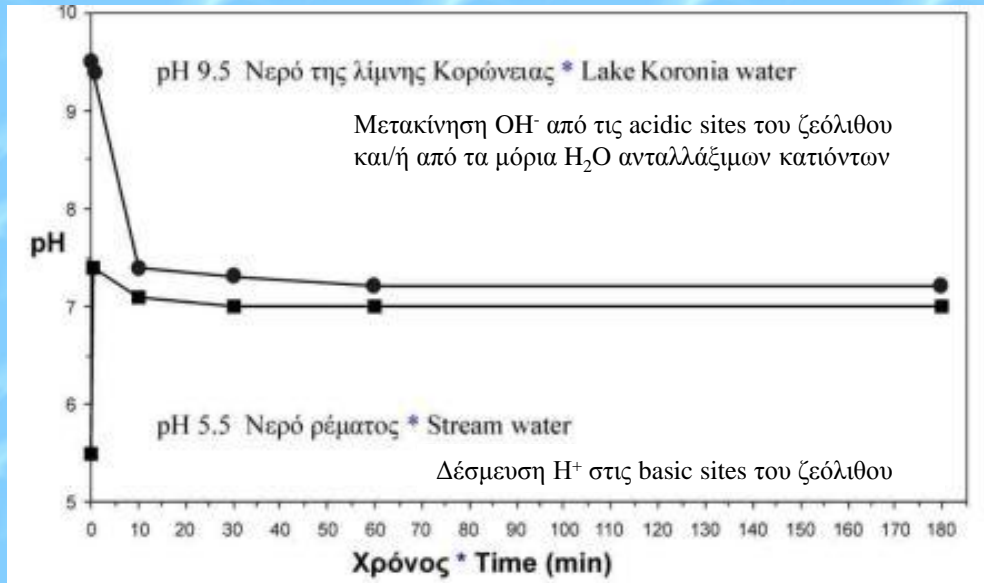
Καλλιέργεια * Culture

Μετά
After

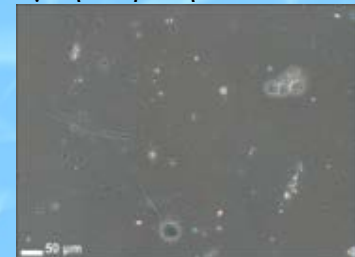
ΕΛΦΥΖΕ: Ρυθμίζει
προς το ουδέτερο
το pH των υδάτων

HENAZE: Controls
to neutral the
pH of waters

Πριν
Before

Λίμνη Δοϊράνη * Doirani Lake

Μετά
After

Βελτίωση του ριζικού συστήματος των φυτών Improvement of plants root-system

100% Έδαφος / Soil

85% Έδαφος + 15% ΕΛΦΥΖΕ
85% Soil + HENAZE

Η προσθήκη του ΕΛΦΥΖΕ στα αγροτικά εδάφη

Ρυθμίζει προς το ουδέτερο το pH των εδαφών (βελτίωση κατά 47-55%)
Βελτιώνει τις φυσικοχημικές και θρεπτικές ικανότητες των εδαφών
Βελτιώνει επιβαρυσμένα εδάφη και εδάφη μεταλλείων κατά 43-78%
Δέσμευση-καθήλωση
33-43% Cd, 39% Cs, 44-52% Pb, 52-71% Zn, 60% Ni, 47-78% Hg
Ενισχύει το ριζικό σύστημα των φυτών
Αποθηκεύει (30-33%) και διαθέτει σταδιακά το νερό στα φυτά
Μειώνει τις ασθένειες του ριζικού συστήματος των φυτών
Μειώνει τις απώλειες των φυτών κατά 12%

The addition of HENAZE in agricultural soils

Controls to neutral the pH of soils (improvement by 47-55%)
Improves the physico-chemical and nutritional capacities of the soils
Improves contaminated soils and mine-soils by 43-78%
Sorption-fixation
33-43% Cd, 39% Cs, 44-52% Pb, 52-71% Zn, 60% Ni, 47-78% Hg
Reinforces the root system of the plants
Saves (30-33%) and offers gradually the water to the plants
Reduces the diseases of the plants root-system
Reduces the losses of plants by 12%

Προσθήκη του ΕΛΦΥΖΕ στα αγροτικά εδάφη:
Αύξηση παραγωγής (17-99%) και βελτίωση ποιότητας (4-46%) των προϊόντων
Addition of HENAZE in agricultural soils:
Production increase (17-99%) and quality improvement of the products

Αύξηση παραγωγή Production increase (%)		Αύξηση παραγωγή Production increase %	
Σιτάρι * Wheat	29-57	Κριθάρι * Barley	95
Τομάτα * Tomato	11-96	Ρύζι * Rice	34
Σταφύλι * Grape	25-99	Καλαμπόκι * Maize	50
Μήλα * Apples	33-37	Πατάτα * Potato	94
Ροδάκινα * Peaches	31-35	Σκόρδο * Garlic	33
Γαρίφαλο (ανθοφορία) Carnation (florescence)	25-40	Ακτινίδια * Actinides	45
		Βαμβάκι * Cotton	17

Ποιοτικά χαρακτηριστικά τομάτας Quality characteristics of tomato	Παραγωγή * Production		Βελτίωση Improvement (%)
	χωρίς ΕΛΦΥΖΕ without HENAZE	με ΕΛΦΥΖΕ with HENAZE	
Διαλυτά στερεά συστατικά Soluble solid components (%)	4.20	4.35	4
Βιταμίνη C * Vitamin C (mg/100g)	6.81	8.61	26
Συνεκτικότητα σάρκας * Firmness (kg)	0.619	0.906	46

Χαμηλής ποιότητας ζεολιθικοί τόφφοι

Οι αποδόσεις ήταν μηδενικές με τη χρήση ζεολιθικού τόφφου από το λατομείο Πετρωτών (44% ζεόλιθο τύπου-HEU)

Σε πειράματα στο θερμοκήπιο

A) Απόδοση στο βάρος καρπών δύο υβριδίων **πιπεριάς**

B) Στο pH και **ηλεκτρική αγωγιμότητα** των υποστρωμάτων

Γ) Στο **μαρούλι**

Δ) Στις μετρήσεις **χλωροφύλλης**

E) Στην υγρασία-ηλεκτρική αγωγιμότητα-θερμοκρασία σε υδροπονικά υποστρώματα

Πειράματα σε 2 αγρούς

A) Στο γλυκό **καλαμπόκι**

B) Στο **pH** και ηλεκτρική αγωγιμότητα των αγρών

Στην **απομάκρυνση των μετάλλων** (Zn, Ni, Cr, Cu) από δείγματα υγρών αποβλήτων

Στην απομάκρυνση των μετάλλων Fe και Mn από πόσιμα νερά

IGME 2008, 2009

Low quality zeolitic tuffs

The performance were zero using zeolite tuff from Petrota quarry (44% HEU-type zeolite)

In greenhouse experiments

A) Weight performance in two **pepper** hybrids fruit

B) The pH and the **electrical conductivity** of substrates

C) In **lettuce**

D) On **chlorophyll** measurements

E) In the humidity-electrical conductivity-temperature in hydroponic substrates

Experiments in 2 fields

A) In the sweet-**corn**

B) The **pH** and electrical conductivity of the fields

The **removal of metals** (Zn, Ni, Cr, Cu) from wastewater samples

The removal of metals Fe and Mn from potable waters

IGME 2008, 2009

ΕΛΦΥΖΕ:

Λίμνες και επιφανειακά ύδατα

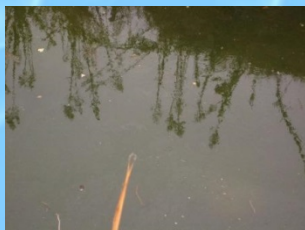
(α) Η Κατεργασία αστικών, βιομηχανικών και γεωργικών υγρών αποβλήτων γύρω από τη λίμνη, βελτιώνει την ποιότητα των νερών πριν αυτά εισρεύσουν στη λίμνη.

(β) Η προσθήκη στα αγροτικά εδάφη που καλλιεργούνται γύρω από τη λίμνη, αποτρέπει την έκπλυση με το νερό της βροχής των επιβλαβών ουσιών (φυτοφάρμακα-λιπάσματα) στα νερά της λίμνης, αυξάνει την παραγωγή και βελτιώνει την ποιότητα των αγροτικών προϊόντων.

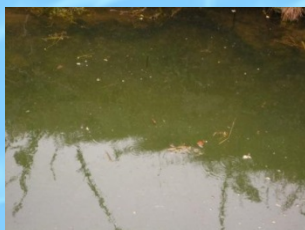
(γ) Η κατεργασία της λυματολάσπης, της λάσπης και της κοπριάς βιομηχανικών και κτηνοτροφικών μονάδων γύρω από τη λίμνη, μειώνει τη δυσοσμία και αποτρέπει την έκπλυση των επιβλαβών ουσιών με το νερό της βροχής στη λίμνη.

(δ) Η προσθήκη στην παραλίμνια λάσπη, μειώνει τη δυσοσμία, βελτιώνει τις συνθήκες διαβίωσης και ανάπτυξης των οργανισμών και φυτών της παραλίμνιας ζώνης.

(ε) Η προσθήκη στα νερά της λίμνης, ρυθμίζει το pH του νερού προς το ουδέτερο, εμπλουτίζει σε οξυγόνο το νερό, μειώνει τα βακτήρια, βελτιώνει τη διαβίωση των οργανισμών και φυτών. Ορισμένοι βιολόγοι δεν προτείνουν τη ρίψη του ΕΛΦΥΖΕ σε φυσικά υδάτινα οικοσυστήματα πριν διερευνηθεί η πιθανή μείωση των ωφέλιμων ειδών φυτοπλαγκτού και μικροοργανισμών.

Επιβαρυνόμενα
ύδατα λίμνης

Polluted
Lake waters

HENAZE:

Lakes and surface waters

(a) The treatment of urban, industrial and agricultural wastewaters around the lake, improves the quality of waters before they flow into the lake.

(b) The addition in the agricultural soils that are cultivated around the lake, prevents the seepage of dangerous substances (pesticides-fertilizers) by the rain water into the lake, increases the crops yield of agricultural products and improves their quality.

(c) The treatment of sewage-sludge, sludge and manure of industrial and farm units around the lake, reduces the malodor and prevents the seepage of dangerous substances by the rain water into the lake.

(d) The addition in the lakeside sludge, reduces the malodor, improves the living and growth conditions for organisms and plants in the lakeside zone.

(e) The addition into the lake-water, controls to neutral the pH of water, enriches with oxygen the water, reduces the bacteria, improves the living and growth conditions for organisms and plants of the lake. Some biologists do not suggest throwing the HENAZE into the natural aquatic ecosystems, before exploring the impacts on water due to a possible decrease of beneficial phytoplankton and microorganisms.

Παραλίμνια
Ζώνη (λάσπη)

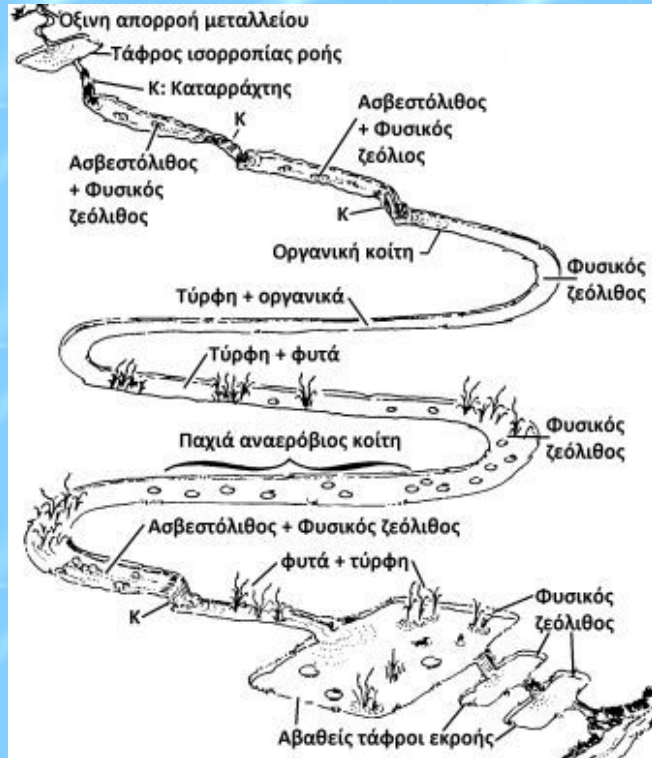
Lakeside zone
(sludge)

ΕΛΦΥΖΕ:

Αδρανοποίηση όξινης απορροής μεταλλείων

HENAZE:

Neutralization of acid mine drainage

ΕΛΦΥΖΕ:

Εξόρυξη μεταλλευμάτων και επιστροφή εδαφών για γεωργοκτηνοτροφικές χρήσεις

(α) Κατεργασία της όξινης απορροής και των υγρών αποβλήτων μεταλλείων με ΕΛΦΥΖΕ, αδρανοποιεί και καθιστά τα νερά κατάλληλα για διάθεση σε φυσικό αποδέκτη ή για άρδευση (π.χ. δεσμευτική ικανότητα ΕΛΦΥΖΕ 56% Cd).

(β) Η ανάμειξη του ΕΛΦΥΖΕ στα στερεά απόβλητα μεταλλείου και κυρίως στη Λεκάνη Διαχείρισης Τελμάτων (ΛΔΤ), αδρανοποιεί τα στερεά απόβλητα / τέλματα και αποτρέπει την έκπλυση των μετάλλων με το νερό της βροχής.

(γ) Η ανάμειξη του ΕΛΦΥΖΕ στα εδάφη του μεταλλείου προς απόδοση για γεωργοκτηνοτροφική χρήση, ρυθμίζει το pH των εδαφών προς το ουδέτερο, επιφέρει μεγαλύτερη γονιμότητα και καλύτερη ποιότητα στα παραγόμενα προϊόντα φυτικής και ζωϊκής προέλευσης, σε σύγκριση με τα εδάφη πριν την εκμετάλλευση των μετάλλων.

ΕΛΦΥΖΕ:

Αδρανοποίηση Τελμάτων

HENAZE: Neutralization of mine tailings

HENAZE: Mining of metals and returning the land for agricultural uses

(a) The treatment of acid mine drainage and wastewaters with HENAZE, neutralizes and makes them suitable for disposition as downstream or irrigation waters (e.g., sorption and removal ability of HENAZE 56% Cd).

(b) The mixing of HENAZE with the mine solid wastes and mainly with the mine tailings, neutralize the solid wastes, the mine tailings and prevents the seepage of metals by the rain water.

(c) The addition of HENAZE in the mine soils for return to agricultural use, controls to neutral the pH of soils, brings greater fertility and better quality of the plant and animal products, compared with the soils before the mining.

ΕΛΦΥΖΕ: ως πρόσθετο ζωοτροφών και υλικό δαπέδου κτηνοτροφικών μονάδων

Αύξηση παραγωγής (1-20%) των προϊόντων

Βελτίωση ποιότητας των προϊόντων ζωικής προέλευσης (μείωση λίπους 2-28% σε χοίρους)

Μείωση κατανάλωσης τροφής (2% σε κρεοπαραγωγές όρνιθες)

Μείωση της θνησιμότητας των νεογνών (20% σε χοιρίδια, 30% σε πέστροφες)

Μείωση ασθενειών των ζώων (μείωση μαστίτιδας 90% σε γαλακτοπαραγωγές αγελάδες & 17% σε χοιρομητέρες)

Μείωση της φαρμακευτικής αγωγής των ζώων

Μείωση της δυσοσμίας και της αμμωνίας στον χώρο εκτροφής

Μείωση αμμωνίας στο νερό ιχθυοκαλλιεργειών κατά 90%

Μετατροπή της κοπριάς σε άοσμο λίπασμα

Αύξηση παραγωγής * Production increase (%)	
Αγελάδες: Γαλακτοπαραγωγή * Cows: Milk-production	17-20
Κρεοπαραγωγές όρνιθες: Βάρος * Broiler chickens: Weight	2-12
Αυγοπαραγωγές όρνιθες: Αριθμός αυγών * Hens: Number of eggs	3
Αυγοπαραγωγές όρνιθες: Βάρος αυγών * Hens: Egg Weight	1-6
Χοίρους: Βάρος * Pigs: Weight	2-3
Πρόβατα: Βάρος * Sheep: Weight	8-9
Πέστροφες: Βάρος * Trout: Weight	3-12
Πέστροφες: Μήκος * Trout: Length	4
Σολομός: Βάρος * Salmon: Weight	3-11

HENZA: as additive in animal feed and livestock floor material

Increased production (1-20%) of products

Improving quality of animal products (fat reduction 2-28% in pigs)

Food consumption decrease (2% in broiler chickens)

Decrease in mortality of neonates (20% in piglets, 30% trout).

Reducing animal diseases (90% reduction of mastitis in lactating cows and 17% in sows)

Reducing the animals medication

Reduction of the malodor and ammonia in animal farming areas

Reduced of ammonia in the water of aquacultures by 90%

Converting the manure into odorless fertilizer

Προσοχή αυστηρό έλεγχο ποιότητας – Ευχαριστώ για την προσοχή σας

Attention strict quality control – Thank you for your attention